

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.15. Tempus meum nondum aduenit: tempus autem vestrum &c. Deus vt agat cum hominibus, aliquando tempus exspectat; sed homo potect in omni tempore cum Deo agere, & impudentia est illum detinere ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

quatuor me. Divitias an queritis (interrogat
a suis Christus) veras & æternas, quibus in
æternum & perpetuo gaudeatis; terrenas nolite
querere: sunt etenim spicie: quæ cor pungunt,
& adeo fallaces, vt gravissimâ imminente ne-
cessitate, se sint deserunt. Spiritus querite

XII.
Sed piis
operibus

paupertatem, & illi innotuimus: *Beati pauperes
spiritu: quoniam ipsorum est regnum caelorum.*
An perpetuam vis alacritatem obtinere querere
lacrymas, innitere singultibus: *Beati qui lu-
gent? Quoniam ipsi consolabuntur.* Formam
affectus, o Domine, sed perpetuam & immar-
cessibilem, cuius non timeas senectutem nec
rogas in facie tua multiplicatas? ne ceru-
sæ, ne fucus, ne leucitis, inanis carnalibus:

Pr. 31. 36

Fallax gratia: & vana est pulchritudo.
Sed illam inquite in cilicio cum Sancta Cæ-
cilia in ieiunio cum altera Judith: illa enim
hanc assequeris pulchritudinem, quæ solis ex-
cedat elegantiam, & lux tenebras offundat
venustati. Accersit olim Salvatorem nostrum
Adolescens ille hanc illi proponens questio-
nem: Domine mi vehementer exopto mei ip-
sius in cælis exaltationem: hac etenim con-
stantis est & perpetua celsitudo, quid factu opus
quibus innitatur. in divitiis aggere abo tam
obtentas angeto superabundanter toto aberras
cælo, sibi mi respondet Dominus: sed illas
distribue pauperibus: *Vende omnia quæ habes*

Mat. 19.
21.

& da pauperibus, & habebis thesaurum in cælo.
Vestrum argentum, vestram exaltationem
hic solite Dei & proximi amore, penitentia
& mortificationis operibus, quibus carnem
vestram spiritui subiugatis: *In charitate radi-
catis & fundatis.* Olim Propheeta David de modo
locutus: quo viri sancti se ipsos extollunt, &
de gradibus, quibus in cælum ascendunt, ait,
illos sibi composuisse, seipsum in hac valle la-
crymarum humiliando, & deprimendo strictis
penitentia operibus mortificationis. In quo
lacrymarum: *Beatus vir, cuius est auxilium abs-
te, ascensionem in corde suo disposuit in valle
lacrymarum etc.*

Ep. 4. 17

Pf. 33. 6

§. 15. Tempus ætæ non dum advenit:
tempus autem vestrum &c. Deus vs
agat cum hominibus, aliquando tempus
expectat; sed homo potest in omni tem-
pore cum Deo agere. & impudentia est
illum detinere expectantem.

Porro nobis alia occurrit expositio quod
voluerit Dominus agere de suo in Hieru-
lem ascensu dum ait: non dum tempus esse
opportunum vt ascendat ad diem festu hunc;
quia querunt illum Iudei interficere: sed pote-
rat illi, quo tempore velissent, ascendere:
quia nullum incurrebant periculum est que ca-
sententia quam nobis omnibus potest obicere,
in qua diversum ostendit agendi modum Dei
nobiscum, & nostrum cum Deo, quo sine ad-
diem festum ascenditis, vt agamus cum Deo,
quâ vero intentione ego illuc ascendo? vt agam
cum hominibus, vt prædicem, vt doceam: vos
autem non est cur tempus expectetis: quan-
do qui lem ad agendum cum Deo, quodlibet
tempus sit opportunum, & non opus est, vt
illum expectetis: *Tempus vestrum semper est
paratum:* Sed vt Deus agat cum hominibus,
non omne tempus est opportunum, & opus est,
quando vult procedere secundum ordinari-
um suum cursum, & non extraordinarium, expe-
ctare donec sit oppor unum. Vt Abigail mul-
lier prudentiâ insignis loquatur viro suo Nabal,
illius suam in licet imprudentiâ & impudentiâ,
tempus expectavit opportunu. nã domû ingressa
vino mersu invenit: idcirco distulit donec vini
humores, quibus mergebatur, essent digesti.

40

I.
Tempus
quo Deus
nobiscum
agat, non
seper est
paratum.

Hæc quoties hoc vobiscum est necessarium? an
vobiscum Deus agere poterit quando deliciis
ebrii estis huius mundi, vinoque seperti? an
quando cibo potuque indulgetis? an quando va-
nitati, lenitati & vestris cæcis addicti volupta-
tibus? an quando toto studio committendi pec-
catis incubitis? prudenter egit Moyses ex sen-
tentia D. Chryl. a. D. B. filii. b. & D. Hieron. c.
quando de monte descendens acturus cum po-
pulo ex parte Dei, & cernens illum cibo potu-
que temulentum, lusibus & choreis indulgen-
tem, diuine legis sumptæ tabulas, quas manibus
deiebat, easque ad montis radicem collisit, &
in frustra comminuit, videbat enim tempus non
esse opportunum, quo diuina populo mandata
propoueret & ostendit sanum hoc fuisse con-

a Hom. 1
in c. 1.
Gen.
Tom. 1.
b Hom. de
laud.
ieiunij.
Tom. 1.
c Lib. 2.
contra
Iouini.
c. 10 To. 2
Ex. 31. 19

Vuuu a filium

Ec. 32.6.

filium, cum postmodum dixerit Spiritus S. *Vbi non est auditus, ne effundas sermonem.* Vadet prædicator vt vobiscum agat ex parte Dei, quando lusibus occupamini, delitiis intenditis & vacatis voluptatibus, quando velut ebrii Bacchanalibus indulgetis, tunc dicere potest Saluator noster: tempus meum nondam aduenit, oportet expectare donec velis confiteri, donec infirmitas, donec te premat aduersitas, donec te febris exurat ardentissima, donec tempus adueniat Quadragesimæ, quod eo sine particulariter est institutum, vt tempus decernatur, quo Deus vobiscum per suos agat ministros & prædicatores.

II. Scilicet tempus est expectandum oportet.

III. Similiter.

Eleganter dixit apud Hier. quod aliis expendimus, locutus cum anima sub figura Onagri, id est Asini syluestris; est enim onager cursu velocissimus, vt non sit qui præcurrentem assequatur, unde illi venatores non insidiantur, sciunt enim se oleum & operâ perderet hoc autem agunt, tempus præstolantur partus, quo doloribus torquetur, inolerabilibus: *In mensuris inuenient eam.* Et enim partus doloribus fractus facili negotio sistit, detinetur & capitur, quantum aberrat à recto celerq; currit flagitiosus quam ad diuinos furdas clamores, quam in periculis obsecratus, quam effrenis in suis iniquitatibus, nullam nouit sistendi moram, Crebro Deus expectat, donec eum dolores partus opprimant, grauis infirmitas, inopina calamitas, immatura filij mors, inexpectatus amici casus, vt superius exarauimus.

Hier. 22.4.

IV. Tempus nostrum sepe est paratum.

Cæterum vt agatis cum Deo, tempus semper est opportunum: audi canentem David: *Vespera & manet meridie narabo & annuntiaho. & exaudiet vocem meam.* Ne timueris tibi ab illo dicendum: modo non vacat, occupatus sum comedendo, vel quod domi suæ tempus non sit paratum: quia requiescit, aut aliter detinetur negotiis, vt dicat; reuertere postmodum, In quacunque hora ingemuerit peccator, *In quacunque die inuocauero te, ecce cognoui, quoniam Deus meus es.* Ne formides, quod ad misericordiam illius portam confugiens illamq; fugitans tibi respondeat, vt in aliud tempus de illo negotio consilium differatur.

Ps. 54.18.

D. CHRYSOSTOMUS. Appositè perpendit D. Chrysostr. hæc verba in psal. 4. *Quando inuocavi, exaudivit me, quo tempore exaudivit te? an mane? an sero? an post prandium? non datur certum, quando seu tempus, quod non sit opportunum, nec timendum.*

quod vigiles inuenias qui tibi prohibeant ingressum, aut dicant horam non esse tempus iniquitatis, quia vel prandet vel requiescit: *Numquid assis sit miles qui expellat, non satelles, qui tempus interrumpat; non qui dicat: nunc non est tempus accedendi, vni posses, sed quando veneris, fiat audiens etiam si tempore prandij, eans, nocte in tempesta, etiam si in foro, in via, in cubili, etiam si intus apud magistratum fuerit, non potest dicere: vortor orata. & accedere: ad se meus inimicus &c. audi loquentè David: Dominus exaudivit me cum clamauero ad eum. Quociescumq; volueris & accesseris, Tempus nullum est captandū sicut vt regibus & principibus huius mundi quis loquatur, nam quicumq; cum illis agere volueris, horam captat, quâ sint alacriores & occasiones arripit proposito convenientes, talis nequaquam est Deus: audi Vatem Isa. (ait D. Chrysostr.) eius nomine tibi dicentem: *Clamabis & dicit: ecce adsum.* In tempesta licet nocte, securus accede: vt alter de quo Christus, qui domū adit amici sui media noctis silentio, quinque panes, quibus indigebat, ab eo postulatorus; etenim tibi dicit: *Tempus vestrum semper est paratum.**

D. Chrysostr. ex Dauid.

Psal. 4. 4.

1. sa. 58. 4.

41. 6.

Ingeniore noster Card. Caiet. historiam ex- pendit de Pharaone, Captiuitate premebat hic populum Dei, quem de terra sua liberum exire pertinax abnebat, vna & altera Deus illū pænā castigat, quâ compellat obstipum vt populo Pharaonis suo liberū permittat egressum, & velut qui latius fortius constringit plagas plagis super tempus addebat, quibus & ipsum, nobiles totumq; populum grauissimè cruciabat: post aquas mutatas assignet, in sanguinem, quibus vti nō licebat; post moscarum exercitus, qui tē adimentes, ranarū multitudo, vt plateas domus, cubacula replerent, imo ipsas meas, in quibus vescebantur, & le- sculos, in quibus dormiebant, fuit autē tormentum hoc adeo graue, vt Pharaon atque Aegyptij, cum illud ferre nō possent sese submittere vel- le ostenderent, dū vocatis Moyse & Aaron, illis Pharaon ait, *Actum est vires mihi deficiunt, supplices protendo manus, rogate Dominum, vt auferat ranas, & populi vobis a seculo libertatem.* Cui Moyses: *perplacet: Constitue mihi quādo deprecor pro te & pro seruis tuis, & pro populo tuo, vt auferatur vana.* notat dū cum Caiet. quod ex Hebraeo legitur: *Gloriare super me & d. e. quando deprecor te.* Quid hoc significat? hanc tibi gloriam Deus vult tribuere, atque in hoc te honorare: vt tu ipse tempus designes, quod-

Exo. 8. 2.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

41. 6.

quodcumque tibi placuerit, in quo accedam ex parte tua Deo locutus, inter nos, principum Regumq; maiestas hoc postulat, vt quicumque voluerit illis loqui vel cum illis agere, eo conueniant tempore, quo ipsis bene placuerit, & horā peripios assignat, ita vt Rex non semper sit paratus quodcumque tibi placuerit, sed tu ipse in omnem sis horam paratus ab ipso designatam. Hoc supposito, non leui Rex honore dignaretur illi, qui cum ipso intenderet agere, si diceret: ipse tempus constituat, in quo mihi velit venire ad colloquium: illud etenim erit, in quo semper adstabo paratus, illi beneficiū impertiturus. Hæc te gloriā loquitur Moyses Pharaoni Deus dignatur, quo tibi declarat, quod semper paratus sit audire te, recipere te, sua tibi largiri beneficia, tu quando bene fideris, accedito, & tempus assigna tibi magis opportunum: hanc tibi, o Christiane, gratiam impertit: tibi namq; loquitur: *Tempus vestrum semper est paratum.* Accedito quodcumque placuerit: incertum semper paratum inuenies, qui te recipiat, & donis accumulet. Hinc vnum hoc inter cætera Dominus elicit, ad tui condemnationem, nempe temporis opportunitatē: *Vocauit aduersus me tempus, vt teipsum nequeas excusare, obijciendo: non potui cum Deo agere de meæ salutis negotio, quia tempus illi non erat opportunum: etenim semper illi est opportunum.*

Expendit Apostolus Paulus id quod Dominus ait hominibus per Prophetam Isaiam, vt ad ipsum accederent, eiusque portas pulsarent tempore opportuno: quod si hoc facerent, illis affirmabat, quod illos & audiret & beneficiis afficeret: *Tempore accepto exaudiuit te, & in die salutis adiuuauit te.* Posset obijci dubium: quid hoc igitur Domine mi, quale tempus illud? si necesse sit ad obtinendum à tua diuina manu beneficia, & nostris infirmitatibus incolumitatem accedere tempore accepto, tibiq; placito: *Tempore accepto tempore placito,* quale futurum est illud? an forte in similibus terræ Regibus, à quibus, vt quis dono recipiat, opus est, vt illos eo conueniat tempore, quo humores sunt temperati, sunt ipsi excitati, alacres, beneque dispositi? an te comparauero Dauidi Regi: hic etenim occiso filio suo Absalone secretiora preceperat loca, per aulam obambulans yberimas fundebat lacrymas, nimiam tristitiā absorptus: sic vt nulli ad eum pateret accessus: vnde populus intellexit, sed praesertim milites de bello reduces: iam tempus non esse congruum

cum illo loquendi, & dona petendi: quocirca expectant, donec illa se remitteret animi maiestas, & horam haberet opportunam: ita vt necessarium iudicaret ipse Ioab intraret ad Regem, illique diceret vitæ sibi periculum imminere, nisi populo portas aperiret, & sese videndum obijceret, atque expectantes ad colloquiū admitteret. Quale futurum est illud tempus acceptum, in quo tibi placuerit, & paratus sis accedentes audire, ipsique tua dona impertiri? latius explicat hoc Apost. dum ait: *Ecco nunc tempus acceptabile: ecce nunc dies salutis VIII. nunc,* in hoc momento, in hoc instanti: *Ecco Expen- nunc,* de tempore nihil habes præter illud *Nunc,* dicitur Ad- quod præsentis est temporis teste Philosopho, verbum q.d. semper tempus est opportunum, & accep- *Nunc,* tum Deum accedendi, si mane, *Nunc:* si vespere, *Nunc:* si prospera salute: *Nunc:* si infirma valetudine, *Nunc:* si opibus diues, *Nunc:* si omnium inops, *Nunc:* q.d. non est quod tempus expectes futurum Deum accedendi, illi loquendi atque ab eo postulandi beneficia, tuarum indulgentiam culparum, gratias & misericordiæ suæ dona: quocumque tempore adueneris, quodcumque volueris, poteris: ita vt tibi dicere non liceat, non accessi ad Deum remissionem criminum rogaturus, & me ad illum non conuertit: tempus erat importunum: semper etenim portas inuenies apertas, & ipsum te brachii expectantem parulis, qualem descripsit nobis Isaias: *Expectas Dominus, vt misereatur 1f.30.28 vestri,* Rationi conueniens esset, Amice, vt ad illum te conuerteres: sufficit quod illum tamdiu suspenderit expectantem, atque tam festinus adfueris dæmonis, mundi, & carnis obsequio.

Snadet æquitas quia nos constringit Apost. Petros iam non desideris hominum, sed voluntati Dei, quod reliquum est in carne vinit tempus: iam tuos amplius ne feceris appetitus, & Exh- voluptatibus indulgeas: sed quod reliquū tibi ratio ad superest viuendi tempus, illud diuinæ impleo- meliorē dæ impendito voluntati: *Sufficit enim grateri- frugem. tum tempus ad voluntatem gentium consuman- XI. dam, hū qui ambulauerunt in luxurijs, de sidi- 1. Pet. 4. 4. vris, inuolentis, & illicitis idolorum cultibus.* An non fat datum est, temporis animæ tuæ perdi- tionis? an illa non sufficiunt, quibus voluptari- bus tuis, & insolentis indulisti? quibus vitæ dies impendisti nisi offensis Dei, carnis tuæ delitijs, & mundi fallacis obsequio? an tot anni non sufficiunt quibus diabolo deseruisti? an tot dies non sufficiunt, quos rebus corruptibilibus

Thre. 1. 15

2 Cor. 6. 2
VII.
Quod
dicatur
esse tem-
pus ac-
ceptum.
Isai. 49. 3

& cito peritris impediti; saltem a modo quod reliquum vite superest, & ignoras an paucarum temporum sit horarum, in diuino transige famulatu, animae tuae salutem & tui ipsius recollectionem. Spectare videtur Apostolus, illud quod Iacob Socero suo quondam dixit. *Lahaio, Tu nosti, quomodo seruietis tibi. Et. iustitiam est, al. quando prouideat domui tuae.* Verba haec obijcere tuum esset mudo, carni, atq; demonio, quae alias explicauimus.

§. 16. Tempus vestrum semper est paratum. Tempus tuum, modicum est; illud salutis tuae sollicitus impende: quandoquidem illud diabolus reddat in tui perniciem valde diligentem. Balena comparatur.

24
I.
Cur Deus
modicum
nobis te-
pus lar-
gatur.

VT opinor his verbis: *Tempus vestrum semper est paratum*, respondet Christus illi, quid heri diximus, nimirum quod modicum nobis tempus largiatur: *Adhuc modicum tempus vobiscum sum.* Dicit mihi si modicum salutis nostrae tempus assignes, quid acturus sum modico tempore modicum efficiatur. Notissimum est, quod negotium maxime graue, atque inestimabile momenti, quod homo potest efficere, sit sua iustificatio, quam obstetricante gratia Dei operatur, opus omnium quae fecit Deus excellentissimum, ipsa caeli, terrae, imo Angelorum creatione sublimius, opus, in quo homo prodit de abyssis, & seipsam inter Spiritum transfert Angelicos: ratio operi tempus est necessarium, Falleris omnino falleris: imo potius multa modico potes tempore praestare, quia Deus semper adstat paratus ut te recipiat expectant, ut tibi ignoscat, suam gratiam tribuat, atque cum illa secum tua operetur saluationem: *Tempus vestrum semper est paratum.*

II.
Simili-
tudo.

Hoc inter alia ad nostram salutem diuina decreuit sapientia, ut nobis tempus largiretur modicum & modicum nostram etenim peruersam cognoscit conditionem, quando Pater percipit filium suum prodigum esse, & pecuniarum dilapidatorem, pecunias illi parca ministrat manu, ut illas utiliter impeditat rebus suis et rationi congruis, & illas non dilapidet inutiliter. Puero famelico panis perfrusta porrigitur; hoc namque modo illum minime prodiget: quinimo ipsas micas colliget decedentes. Quid magni pretij tempus est, idque tanquam, ut vno instanti eiusque momento homo possit diuina fultus gratia omnia Dei regna sibi comparare: potest ex dia-

III.
Modico
tempore
paratur.

bolo Angelus fieri, & qui prius pullos erat inferni sic cocti: seraphim ardentissimus: Magdalenam attende, quam Pharisaeus demonum clorcam indicabat, cui amen sic Christus: a vero aberras: est etenim seraphim amore tenuissimus: *Dilexit mundum* vno namque temporis momento diuina spirante gratia spatium percucit in infernum. Latio, qui Sanctorum quotunda iudicio, prius Christum conuictus, offenderat, momento temporis tantam percucit in terrae regionem, ut cum Christo pariter paradysum introierit. Quod si vel momentum temporis inferno damnatis concederetur, illudque vellent utiliter impendere, diuina illis assistente gratia, cunctas illas euaderent poenas, flammam exstinguerent inextinguibiles, atque inter ipsos Angelos sedem sibi collocarent, o quantum est hoc ponderis.

Sanctus autem in gloria sua Deus tempus largitur abundanter, nam suam illis communicans eternitatem illis tantum imperitur temporis quantum simul includit aeternitas: etenim aeternitas duratio est simplicissima comprehendens in se omnia tempora praeterita, praesentia & futura: *Tota simul, & aeterna duratio*, in se totum illis largitur tempus quia tota hanc fructuosam durationem impendunt, fruendo Deo, illo se vniendo, illumque benedicendo: *Beati qui habitant in domo tua Domine, in facula sanctorum laudabunt te.* Porro nostram intelligit Deus conditionem, quod prodigi signis temporis, & quae ramus, quibus hoc impendimus, nec est, quod minus, tempore faciamus.

Eleganter expendit D. Bern. quod frequens est inter homines, & quae iam vulgare proverbium: eamus transigamus tempus, Domine mihi, hic modicum temporis expendamus donec hora praetercat, & tempus aditendi, illudque negotium agendi. Dicit mihi, ait Ecclesiasticus, non fabulamur modicum donec intrandi chorum hora appropinquet. Colloquamur hic autem ut forentis usque dum in conuictum accedamus, fabulis accensus usque dum hora conuicti audiamur: *Libet confabulari aiunt domus hora praetercat.* Heu quam prudens verbum quam inuisum, inquit Bern.

O donec praeterent hora donec praeterat tempus. An ego iam hocce tempus attulmas, ut quae res, quibus transigas illud impendimus? haec & quidem maiori poena torquetur in inferno damnati, quod scilicet intelligant, quam inutiliter tempus perdidert, quodque, vel modicum illius utiliter impendo eorum sibi gaudia comparasset: hic est vermis ille eorum viscera corrodens immortalis,

IV.
Sanctis
tota cur
detur
aeternitas

Pf. 35.

D. BERN
Ser. de
trivlicis
custodias
manus
linguae, &
cordis.

V.
Tempus
quam
pretiosum
sit.